

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 260/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 14 март 2012 година

за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаването на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

(1) За правилното функциониране на вътрешния пазар е необходимо създаването на интегриран пазар за електронни плащания в евро без разлики между националните и презграничните плащания. В тази връзка проектът за единна зона за плащания в евро (SEPA) е насочен към разработването на общи за Съюза платежни услуги, които да заменят настоящите национални услуги. В резултат на въвеждането на открити, общи платежни стандарти, правила и практики, както и чрез интегрираното обработване на плащанията SEPA следва да осигури на европейските граждани и предприятия сигурни и удобни за ползване платежни услуги в евро на конкурентни цени. Това следва да се прилага за плащания в SEPA, извършвани във или извън рамките на националните граници, при едни и същи основни условия и в съответствие с еднакви права и задължения, независимо от местоположението в Съюза. SEPA следва да бъде завършена по начин, който да улеснява достъпа на нови участници на пазара и разработването на нови продукти, както и да създава благоприятни условия за засилената конкуренция в областта на платежните услуги и безпрепятствено развитие и бързо внедряване в рамките на Съюза на нововъведенията, свързани с плащанията. По този начин подобренията икономии от мащаба, увеличената оперативна ефикасност и засилената конкуренция следва да доведат до оптимално въздействие в посока намаляване на цените на електронните платежни услуги в евро. Последствията от това следва да са значителни, особено в държавите-членки, в които плащанията са относително скъпи в сравнение с други държави-

членки. Следователно преходът към SEPA не следва да води до общо повишаване на цените за ползвателите на платежни услуги (ППУ), и в частност за потребителите. Вместо това, в случаите когато ППУ е потребител, следва да се насърчава прилагането на принципа да не се налагат по-високи такси. Комисията ще продължи да наблюдава развитието на цените в сектора на платежните услуги и се приканва да представя ежегоден анализ по този въпрос.

(2) Успехът на SEPA е много важен както от икономическа, така и от политическа гледна точка. SEPA е в пълно съответствие със стратегията „Европа 2020“ за по-интелигентна икономика, в която благоденствието се дължи на иновациите и на по-ефикасното използване на наличните ресурси. Както Европейският парламент в резолюциите си от 12 март 2009 г. ⁽⁴⁾ и 10 март 2010 г. ⁽⁵⁾ относно въвеждането на SEPA, така и Съветът в заключенията си от 2 декември 2009 г. подчертаха значението на бързото преминаване към SEPA.

(3) С Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар ⁽⁶⁾ се осигурява модерна правна основа за създаването на вътрешен пазар на плащанията, в който SEPA е основен елемент.

(4) С Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно презграничните плащания в рамките на Общността ⁽⁷⁾ също се предвиждат редица улесняващи успеха на SEPA мерки, като включването на презграничните директни дебити в обхвата на принципа на равни такси и достъпността за директните дебити.

(5) Усилията на банковия сектор за саморегулиране чрез инициативата SEPA се оказаха недостатъчни, за да подтикнат както доставчиците, така и ползвателите към съгласувано преминаване към общи за Съюза схеми за кредитен превод и директен дебит. По-специално не бяха отчетени по задоволителен и прозрачен начин интересите на потребителите и другите ползватели. Следва да бъде взета предвид позицията на всички заинтересовани страни. Освен това този процес на саморегулиране не беше подчинен на подходящи управленски механизми, което донякъде би могло да обясни бавното приемане на SEPA от ползвателите. Въпреки че създаденият неотдавна Съвет на SEPA представлява значително подобрене в областта на управлението на проекта SEPA, принципно и формално управлението до голяма

⁽¹⁾ ОВ С 155, 25.5.2011 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ С 218, 23.7.2011 г., стр. 74.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 14 февруари 2012 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 28 февруари 2012 г.

⁽⁴⁾ ОВ С 87 Е, 1.4.2010 г., стр. 166.

⁽⁵⁾ ОВ С 349 Е, 22.12.2010 г., стр. 43.

⁽⁶⁾ ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.

⁽⁷⁾ ОВ L 266, 9.10.2009 г., стр. 11.

степен остава в Европейския платежен съвет (ЕПС). Следователно Комисията следва да направи преглед на правилата за управление на целия проект за SEPA преди края на 2012 г. и, когато е необходимо, да направи предложение. При този преглед следва да бъдат проучени внимателно, *inter alia*, съставът на ЕПС, взаимодействието между ЕПС и общата управленска структура, като например Съвета на SEPA, както и ролята на тази обща структура.

- (6) Единствено с бързо и мащабно преминаване към общи за Съюза механизми за кредитни преводи и директни дебити ще се реализират изцяло ползите от интегрирания пазар на платежни услуги, така че да се премахнат високите разходи за едновременното поддържане на SEPA и на вече установените продукти. Следователно е необходимо да се установят правила, уреждащи изпълнението на всички операции по кредитен превод и директен дебит в евро в рамките на Съюза. На този етап обаче не следва да се включват картовите операции, тъй като общите стандарти за картови плащания в Съюза все още са в процес на разработване. Тези правила не следва да се прилагат и за наличните парични преводи, вътрешно обработените плащания, платежните операции с голям размер, плащанията между доставчици на платежни услуги (ДПУ) за тяхна собствена сметка и плащанията по мобилен телефон или чрез други телекомуникационни средства, или цифрово или информационно-технологично устройство, тъй като тези платежни услуги все още не са съпоставими нито с кредитните преводи, нито с директните дебити. Независимо от това, когато на мястото на извършване на продажбата се използва платежна карта или друго устройство, като например мобилен телефон, за нареждане на платежна операция на мястото на продажбата или от разстояние, което пряко води до кредитен превод или директен дебит до или от платежна сметка, идентифицирана посредством съществуващия национален основен номер на банкова сметка (BBAN) или международния номер на банкова сметка (IBAN), тази платежна операция следва да бъде включена. В допълнение не е целесъобразно настоящият регламент да се прилага за плащания, извършвани посредством платежни системи за големи плащания, предвид техните особени характеристики, а именно висока степен на приоритет, неотложност и предимно голям размер. Това изключение не следва да се прилага за плащанията по директни дебити, освен ако платецът изрично не поиска плащането да се извърши посредством платежна система за големи плащания.
- (7) Понастоящем съществуват няколко платежни услуги, главно за плащания по Интернет, които също използват IBAN и бизнес идентификационния код (BIC) и са основани на кредитни преводи или директни дебити, като имат обаче и допълнителни характеристики. Очаква се тези услуги да надхвърлят настоящите национални граници и да удовлетворят потребителското търсене на иновативни, сигурни и евтини платежни услуги. За да се избегне изключването на такива услуги от пазара, уредбата на крайните срокове за кредитни преводи и директни дебити, предвидени в настоящия регламент, следва да се прилага само за кредитните преводи и директните дебити, които стоят в основата на тези операции.
- (8) При по-голямата част от платежните операции в Съюза е възможно да се идентифицира конкретна платежна сметка, като се използва единствено IBAN, без допълнително да се посочва BIC. В съответствие с това обстоятелство банките в редица държави-членки вече са създали указател, база данни или друг технически способ за идентифициране на BIC, съответстващ на конкретен IBAN. BIC се изисква само при много малък, остатъчен брой случаи. Изглежда неоправдано и прекалено обременяващо всички платци и получатели в рамките на Съюза да бъдат задължавани в допълнение към IBAN винаги да посочват и BIC предвид малкия брой случаи, в които това е необходимо понастоящем. Много по-лесно би било ДПУ и други лица да намерят решение и премахнат случаите, при които платежната сметка не може да бъде идентифицирана недвусмислено посредством даден IBAN. Следователно необходимите технически средства следва да бъдат разработени така, че всички ползватели да могат да идентифицират недвусмислено определена платежна сметка единствено посредством IBAN.
- (9) За да се изпълни даден кредитен превод, платежната сметка на получателя трябва да бъде достъпна. Следователно, за да бъде насърчено въвеждането на общи за Съюза услуги по кредитен превод и директен дебит, е необходимо да бъде установено задължение за достъпност в рамките на Съюза. Освен това за подобряването на прозрачността е необходимо това задължение, както и задължението за достъпност за директни дебити, установено в Регламент (ЕО) № 924/2009, да бъдат включени в един акт. Всички платежни сметки на получатели, достъпни за национални кредитни преводи, следва също така да бъдат достъпни посредством обща за Съюза схема за кредитен превод. Всички платежни сметки на платци, достъпни за национални директни дебити, следва също така да бъдат достъпни посредством обща за Съюза схема за директен дебит. Това следва да се прилага независимо от това, дали ДПУ е взел решение да участва в конкретна схема за кредитен превод или директен дебит.
- (10) Техническата оперативна съвместимост е предпоставка за конкуренцията. За създаването на интегриран пазар на системите за електронни плащания в евро е необходимо пред обработването на кредитните преводи и директните дебити да няма технически пречки или пречки, свързани с бизнес правила, като например задължително присъединяване към повече от една система за сепълмент при презгранични плащания. Кредитните преводи и директните дебити следва да се извършват в рамките на схема, чиито основни правила — възприети от представящите мнозинство от ДПУ в по-голямата част от държавите-членки и съставляващи мнозинство от ДПУ в Съюза — са еднакви по отношение на презграничните и националните операции по кредитен превод и директен дебит. Когато съществува повече от една платежна система за обработване на такива плащания, тези платежни системи следва да са оперативни съвместими помежду си, като се използват общи за Съюза и международни стандарти, така че всички ДПУ и всички ДПУ да могат да се ползват от предимствата на безпрепятственото извършване на малки плащания в евро в рамките на Съюза.

- (11) Предвид особените характеристики на бизнес пазара, въпреки че всички схеми за кредитен превод или директен дебит между предприятия следва да бъдат съобразени с всички останали разпоредби на настоящия регламент, включително да имат едни и същи правила за презгранични и национални операции, изискването участниците да представляват мнозинството от ДПУ в по-голямата част от държавите-членки следва да се прилага само доколкото ДПУ, предоставящи услуги по кредитен превод или по директен дебит между предприятия, представляват мнозинството от ДПУ в по-голямата част от държавите-членки, в които се предлагат подобни услуги, и съставляват мнозинство от ДПУ, предоставящи подобни услуги в рамките на Съюза.
- (12) Ключов фактор за осигуряването на оперативна съвместимост между платежните системи е набелязването на технически изисквания, които недвусмислено да определят параметрите, на които трябва да отговарят общите за Съюза платежни схеми, които ще бъдат разработени съгласно подходящи правила за управление. Тези технически изисквания не следва да ограничават гъвкавостта и иновациите, а да бъдат открити и неутрални по отношение на възможните промени и подобрения на пазара на плащания. Техническите изисквания следва да бъдат разработени, като се отчитат особените характеристики на кредитните преводи и директните дебити, по-специално по отношение на съдържателните се в платежното съобщение данни.
- (13) Важно значение има предприемането на мерки за укрепване на доверието на ППУ в използването на подобни услуги, особено за директни дебити. Тези мерки следва да позволят на платците да разпоредят на своя ДПУ да ограничи събирането по директен дебит до определен размер или определена периодичност и да изготви специални списъци с допустими или забранени получатели. В рамките на създаването на общи за Съюза схеми за директен дебит е целесъобразно потребителите да могат да се ползват от такива проверки. Независимо от това за практическото приложение на подобни проверки за получателите е от значение ДПУ да могат да правят такива проверки въз основа на IBAN и — през преходен период и само когато е необходимо — въз основа на BIC или на друг уникален идентификатор на определени получатели. Други приложими права на ползвателите вече са установени в Директива 2007/64/ЕО и следва да бъдат изцяло гарантирани.
- (14) Техническото стандартизиране е крайъгълният камък на интегрирането на мрежи като тези на пазара на плащания в Съюза. От определена дата нататък стандартите, разработени от международни или европейски органи по стандартизация, следва да са задължителни при всички съответни операции. В контекста на плащанията такива задължителни стандарти са IBAN, BIC, както и универсалният стандарт за съобщения във финансовия сектор „ISO 20022 XML“. Следователно използването им от всички ДПУ представлява необходима предпоставка за пълната оперативна съвместимост в рамките на Съюза. По-специално задължителното използване на IBAN, а при необходимост — и на BIC, следва да се насърчава посредством всестрани мерки за осведомяване и улеснение в държавите-членки, така че да се постигне гладък и безпроблемен преход към общи за Съюза кредитни преводи и директни дебити, в частност за потребителите. ДПУ следва да могат да се споразумеят, на двустранна или многостранна основа, за разширяване на основния набор от обозначения на латиница, установен за целите на регионалните разновидности на стандартизираните SEPA съобщения.
- (15) От изключително важно значение е всички участници, и особено гражданите на Съюза да бъдат достатъчно и своевременно информирани, така че да са напълно подготвени за промените, произтичащи от SEPA. Следователно ключови заинтересовани страни, като например ДПУ, публичните администрации и националните централни банки, както и други основни ползватели на редовни плащания следва да провеждат конкретни и мащабни информационни кампании, съответстващи на нуждите на тяхната публика и съобразени с нея, с цел по-високо ниво на осведоменост и подготовка на гражданите за преминаването към SEPA. Необходимо е по-специално гражданите да бъдат запознати с преминаването от BBAN към IBAN. Най-подходящи за координирането на подобни кампании са националните координационни комитети за SEPA.
- (16) За да се даде възможност за протичането на съгласуван процес на преход в интерес на осигуряването на яснота и опростеност за потребителите, е уместно да бъде определен един краен срок за преминаването, към изтичането на който операциите по кредитен превод и директен дебит следва да бъдат съобразени с тези технически изисквания, като същевременно пазарът остане открит за допълнителни промени и нововъведения.
- (17) Държавите-членки следва да могат да разрешат на ДПУ в рамките на преходен период да допускат потребителите да продължат да използват BBAN за национални платежни операции, при условие че е осигурена оперативна съвместимост чрез техническо и сигурно преобразуване на BBAN в съответния идентификатор на платежна сметка от съответния ДПУ. ДПУ не следва да налага преки или косвени такси или да изисква други възнаграждения във връзка с тази услуга.
- (18) Въпреки че равнището на развитие на услугите по кредитен превод и директен дебит в отделните държави-членки е различно, един общ краен срок след изтичането на подходящ период за въвеждане, който да позволява протичането на всички необходими процеси, би допринесъл за координирано, съгласувано и интегрирано преминаване към SEPA и би спомогнал за предотвратяване на SEPA на две скорости, което би предизвикало по-голямо объркване сред потребителите.
- (19) На ДПУ и ППУ следва да се даде достатъчно време за приспособяване към тези технически изисквания, но този срок за приспособяване не следва да води до ненужно забавяне на осигуряването на предимства за потребителите или до санкциониране на усилията на предприемчивите оператори, които вече са преминали към SEPA. За националните и презграничните платежни операции ДПУ следва да предоставят на своите клиенти на дребно необходимите технически услуги с цел да се гарантира гладко и сигурно преминаване към техническите изисквания, установени в настоящия регламент.

- (20) Важно е на платежния отрасъл да се осигури правна яснота относно бизнес моделите за директни дебити. Регулирането на многостранните обменни такси за директен дебит е ключов фактор за установяването на неутрални условия на конкуренция за всички ДПУ и за създаването на единен пазар за директни дебити. Таксите върху операциите, които не могат да бъдат правилно изпълнени поради отхвърляне, отказ, връщане или отменяне или водят до обработка на изключения (т.нар. „R-операции“, при които буквата „R“ може да обозначава „rejection“ — „отхвърляне“, „refusal“ — „отказ“, „return“ — „връщане“, „reversal“ — „отменяне“, „revocation“ — „оттегляне“, и „requests for cancellation“ — „искане за анулиране“), биха могли да спомогнат за ефикасното разпределяне на разходите в рамките на вътрешния пазар. Следователно изглежда, че забраната на многостранните обменни такси ще спомогне за създаването на ефективен европейски пазар на директни дебити. Въпреки това при определени условия следва да бъдат допускани таксите върху „R-операциите“. В интерес на прозрачността и защитата на потребителите ДПУ трябва да предоставят на потребителите ясна и разбираема информация относно таксите върху „R-операциите“. При всички случаи регулирането на „R-операциите“ не засяга прилагането на членове 101 и 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Освен това следва да се отбележи, че по принцип директните дебити и картовите плащания имат различни характеристики, по-специално по отношение на по-голямата възможност за получателите да предложат стимули за използване на директни дебити от страна на платците чрез вече съществуващ договор между получателя и платеца, докато при картовите плащания подобен договор не съществува и платежната операция често е единично и нередовно събитие. Следователно разпоредбите относно многостранните обменни такси при директни дебити не засягат основания на правилата за конкуренция на Съюза анализ на многостранните обменни такси при операциите с платежни карти. Забраната съгласно настоящия регламент не се прилага за допълнителни опционални услуги, когато те ясно и недвусмислено се различават от основните услуги по директен дебит и когато ДПУ и ППУ имат пълната свобода да предлагат или използват такива услуги. Въпреки това по отношение на тях следва да се прилагат правилата за конкуренция на Съюза и националните правила за конкуренция.
- (21) Следователно възможността за налагане на многостранни обменни такси върху националните и презграничните директни дебити следва да бъде ограничена във времето и следва да бъдат определени общи условия за прилагането на обменни такси върху „R-операциите“.
- (22) Комисията следва да наблюдава равнището на таксите върху „R-операциите“ в рамките на Съюза. С течение на времето равнището на таксите върху „R-операциите“ в рамките на вътрешния пазар следва да се сближи, така че между държавите-членки да няма разлики, застрашаващи равните условия на конкуренция.
- (23) В някои държави-членки съществуват установени платежни услуги, които са свързани с кредитни преводи или директни дебити, но се характеризират и с много специфични функции, често поради правни или исторически причини. Обемът на операциите при тези услуги обикновено е незначителен. Поради това тези услуги биха могли да бъдат отнесени към нишовите продукти. Пазарните участници и от двете страни биха имали полза от въвеждането на преходен период за тези нишови продукти, който да е достатъчно дълъг, за да ограничи въздействието от преминаването за ППУ, тъй като по такъв начин тези пазарни участници биха могли да съсредоточат усилията си върху преминаването на основната част от кредитните преводи и директните дебити, което от своя страна би позволило по-ранното реализиране на по-голямата част от възможни ползи от интегрирания пазар на плащанията в Съюза. В някои държави-членки съществуват специфични инструменти за директен дебит, които много приличат на операциите с платежна карта, доколкото платецът използва карта на мястото на продажбата, за да нареди платежната операция, но основната платежна операция е схема за директен дебит. При такива платежни операции картата се използва единствено за четене на данните с цел да се улесни електронното издаване на съгласието, което платецът трябва да подпише в момента на продажбата. Въпреки че подобни платежни услуги не могат да бъдат класифицирани като нишов продукт, съществува необходимост от преходен период по отношение на такива плащания предвид съществения обем на операциите. Този преходен период следва да бъде с достатъчна продължителност, за да се даде възможност на заинтересованите страни да въведат подходящ заместител в рамките на SEPA.
- (24) За правилното функциониране на вътрешния пазар на плащания е изключително важно платци като потребителите, предприятията или публичните органи да могат да изпращат кредитни преводи към платежни сметки на получатели, чиито ДПУ са разположени в друга държава-членка и са достъпни в съответствие с настоящия регламент.
- (25) За да се гарантира плавен преход към SEPA, всяко валидно разрешение на получателя за събиране на периодично повтарящи се директни дебити в установена схема следва да остане валидно след крайния срок за преминаване, определен в настоящия регламент. Подобно разрешение следва да се счита за съгласие, дадено на ДПУ на платеца да изпълнява периодично повтарящите се директни дебити, събирани от получателя при спазване на настоящия регламент, при липса на национално право, свързано с продължаването на валидността на съгласията, или на клиентски споразумения за изменение на съгласията за директен дебит, което да позволява тяхното продължаване. Правата на потребителите обаче трябва да бъдат защитени и когато по съществуващи съгласия за директен дебит съществуват безусловни права на възстановяване на средства, тези права следва да бъдат запазени.
- (26) На компетентните органи следва да бъдат предоставени правомощия да изпълняват ефикасно задълженията си по наблюдение и да предприемат всички необходими мерки, включително разглеждане на възражения, за да се гарантира спазването на настоящия регламент от страна на ДПУ. Държавите-членки също така следва да осигурят възможност за подаване на възражения срещу ДПУ, които не спазват настоящия регламент, както и за ефективното и ефикасно гарантиране на спазването на

настоящия регламент по административен или съдебен ред. С цел насърчаване на спазването на настоящия регламент компетентните органи в различните държави-членки следва да сътрудничат помежду си и, когато е целесъобразно, с Европейската централна банка (ЕЦБ) и националните централни банки на държавите-членки, както и с други съответни компетентни органи, като Европейския надзорен орган (Европейския банков орган), създаден с Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ (ЕБО), определени съгласно приложимото спрямо ДПУ законодателство на Съюза или национално законодателство.

- (27) Държавите-членки следва да установят система от санкции, приложими за нарушения на настоящия регламент, и да гарантират, че тези санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи, както и че се прилагат. Тези санкции не следва да се прилагат за потребителите.
- (28) За осигуряването на възможност за разрешаване на споровете при неправилно прилагане на настоящия регламент или при възникване на спорове между ППУ и ДПУ, свързани с права и задължения, възникнали съгласно настоящия регламент, държавите-членки следва да създадат подходящи и ефективни извънсъдебни процедури за разглеждане на възражения и за разрешаване на спорове. Държавите-членки следва да могат да решат тези процедури да се прилагат само за потребителите или само за потребителите и микропредприятията.
- (29) Комисията следва да представи пред Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, ЕБО и ЕЦБ доклад относно прилагането на настоящия регламент. При необходимост докладът следва да се придружава от предложение за изменение на настоящия регламент.
- (30) С цел да се гарантира актуалността на техническите изисквания за кредитните преводи и директните дебити в евро на Комисията следва да бъде предоставено правомощието в съответствие с член 290 ДФЕС да приема делегирани актове във връзка с тези технически изисквания. В Декларацията (№ 39) относно член 290 ДФЕС, приложена към заключителния акт на Междуправителствената конференция, която прие Договора от Лисабон, Конференцията отбеляза намерението на Комисията при изработването на проектите си на делегирани актове в областта на финансовите услуги да продължи да се консултира с определените от държавите-членки експерти в съответствие с нейната установена практика. От съществено значение е по време на подготвителната работа Комисията да провежда подходящи и прозрачни консултации, включително с ЕЦБ и всички заинтересовани страни. При подготовката и изготвянето на делегирани актове Комисията следва да гарантира едновременно и своевременно изпращане по подходящ начин на съответните документи на Европейския парламент и на Съвета.
- (31) Тъй като ДПУ, разположени в държавите-членки, чиято парична единица е различна от еврото, най-вероятно ще се нуждаят от специална допълнителна подготовка наред с тази, свързана с пазара на платежни услуги за техните

национални валути, на тези ДПУ следва да бъде позволено да отложат прилагането на техническите изисквания за определено време. Държавите-членки, чиято парична единица е различна от еврото, обаче следва да спазват техническите изисквания с цел да се създаде същинска европейска зона за плащания, която ще укрепи вътрешния пазар.

- (32) От съществено значение за осигуряването на широка обществена подкрепа за SEPA е високото равнище на защита на платците, особено при операциите по директен дебит. Действащата понастоящем само в общо-европейски план схема за директен дебит за потребители, разработена от ЕПС, предвижда безусловно право на възстановяване във връзка с разрешени плащания, при което не се изисква обосноваване, през период от осем седмици от датата, на която са задължени средствата, докато съгласно членове 62 и 63 от Директива 2007/64/ЕО това право на възстановяване зависи от няколко условия. С оглед на преобладаващата на пазара ситуация и поради необходимостта от осигуряване на по-висока степен на защита на потребителите, въздействието на тези разпоредби следва да бъде оценено в доклада, който Комисията представя най-късно до 1 ноември 2012 г. в съответствие с член 87 от Директива 2007/64/ЕО пред Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и ЕЦБ и който при необходимост се придружава от предложение за преразглеждане на посочената директива.
- (33) При обработката на лични данни съгласно настоящия регламент се прилага Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни⁽²⁾. Преминаването към SEPA и въвеждането на общи стандарти и правила за плащанията следва да се основават на спазване на националното право относно защитата на чувствителни лични данни в държавите-членки и следва да гарантират интересите на гражданите на Съюза.
- (34) Финансовите съобщения във връзка с плащанията и преводите в SEPA не попадат в приложното поле на Споразумението между Европейския съюз и Съединените американски щати от 28 юни 2010 г. относно обработката и изпращането на данни за финансови съобщения от Европейския съюз до Съединените щати за целите на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма⁽³⁾.
- (35) Тъй като целта на настоящия регламент, а именно установяването на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и следователно, поради неговите мащаб и последици, може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

⁽¹⁾ ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12.

⁽²⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

⁽³⁾ ОВ L 195, 27.7.2010 г., стр. 5.

- (36) Съгласно член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 924/2009 държавите-членки премахват националните задължения за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на ДПУ за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти на стойност до 50 000 EUR. Събирането на статистически данни за платежния баланс въз основа на операции по сетълмент започна след премахването на валутния контрол и досега представляваше важен източник на данни, наред с други източници, като например преките изследвания, като допринасяше за доброто качество на статистическите данни. От началото на 1990 г. някои държави-членки решиха да разчитат повече на информация, отчетена пряко от предприятията и домакинствата, отколкото на данните, отчетени посредством банките от името на техните клиенти. Въпреки че отчитането въз основа на сетълмент представлява решение, което от гледна точка на обществото като цяло намалява разходите за съставяне на платежния баланс, като същевременно гарантира добро качество на статистическите данни, конкретно по отношение на презграничните плащания поддържането на такова отчитане в някои държави-членки може да е по-малко ефикасно и да увеличи разходите. Тъй като една от целите на SEPA е да се намалят разходите за презграничните плащания, отчитането на платежния баланс въз основа на сетълмент следва да се премахне изцяло.
- (37) За повишаването на правната сигурност е целесъобразно определените в член 7 от Регламент (ЕО) № 924/2009 крайни срокове за многостранните обменни такси да бъдат приведени в съответствие с разпоредбите в настоящия регламент.
- (38) Следователно Регламент (ЕО) № 924/2009 следва да бъде съответно изменен,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и приложно поле

1. С настоящия регламент се определят правилата за кредитни преводи и директни дебити в евро в рамките на Съюза, когато доставчикът на платежни услуги на платеца и доставчикът на платежни услуги на получателя са разположени в Съюза или когато единственият доставчик на платежни услуги (ДПУ) по платежната операция е разположен в Съюза.
2. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:
- платежни операции, извършвани между или в рамките на ДПУ, включително техни представители или клонове, за тяхна собствена сметка;
  - платежните операции, чиито обработка и сетълмент се осигуряват от платежни системи за големи плащания, с изключение на платежни операции по директен дебит, за които платецът не е поискал изрично да бъдат извършени посредством платежни системи за големи плащания;
  - платежните операции, извършвани чрез платежна карта или сходно устройство, включително тегления на пари в брой, освен ако платежната карта или сходното устройство се

използва единствено за генериране на необходимата информация за директно извършване на кредитен превод или директен дебит към и от платежна сметка, идентифицирана посредством BBAN или IBAN;

- платежните операции, извършвани посредством телекомуникационно, цифрово или информационно-технологично устройство, ако такива платежни операции не водят до кредитен превод или директен дебит към и от платежна сметка, идентифицирана посредством BBAN или IBAN;
- операции по налични парични преводи по смисъла на член 4, точка 13 от Директива 2007/64/ЕО;
- платежни операции, при които се прехвърлят електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор над дейността на институциите за електронни пари⁽¹⁾, освен ако такива операции не водят до кредитен превод или директен дебит до и от платежна сметка, идентифицирана посредством BBAN или IBAN.

3. Когато платежните схеми са основани на платежни операции по кредитни преводи или директни дебити, но се характеризират и с допълнителни незадължителни функции или услуги, настоящият регламент се прилага само за кредитните преводи и директните дебити, които стоят в основата на операцията.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- „кредитен превод“ е национална или презгранична платежна услуга за заверяване на платежната сметка на получателя, при която се извършват една или няколко платежни операции от платежната сметка на платеца посредством ДПУ, който поддържа платежната сметка на платеца, въз основа на разпореждане, дадено от платеца;
- „директен дебит“ е национална или презгранична платежна услуга за задължаване на платежната сметка на платеца, при която платежната операция се извършва по инициатива на получателя въз основа на съгласие на платеца;
- „платец“ е физическо или юридическо лице, титуляр на платежна сметка, което разрешава изпълнението на платежно нареждане от тази сметка или, когато платецът няма платежна сметка, физическо или юридическо лице, което дава платежно нареждане към сметката на получателя;
- „получател“ означава физическо или юридическо лице, титуляр на платежна сметка, което е определено като краен получател на средствата, предмет на платежна операция;
- „платежна сметка“ означава сметка, водена на името на един или повече ползватели на платежна услуга, използвана за изпълнението на платежни операции;

⁽¹⁾ ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7.

- 6) „платежна система“ означава системата за прехвърляне на средства, основана на формални и стандартизирани процедури и общи правила за обработка, клиринг или сетълмент на платежни операции;
- 7) „платежна схема“ означава единен набор от договорени между ДПУ правила, практики, стандарти и/или насоки за прилагане относно изпълнението на платежни операции на територията на Съюза и в рамките на държавите-членки, който е отделен от всяка инфраструктура или платежна система, поддържаща функционирането му;
- 8) „доставчик на платежни услуги (ДПУ)“ означава доставчик на платежни услуги, попадащ в някоя от категориите по член 1, параграф 1 от Директива 2007/64/ЕО, както и физическите и юридическите лица по член 26 от Директива 2007/64/ЕО, но без органите, изброени в член 2 от Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции⁽¹⁾, които се ползват от дерогация, предоставена съгласно член 2, параграф 3 от Директива 2007/64/ЕО;
- 9) „ползвател на платежни услуги (ППУ)“ означава физическо или юридическо лице, което ползва платежна услуга в качеството си на платец или получател;
- 10) „платежна операция“ означава действие на платца или получателя по прехвърляне на средства между платежни сметки в Съюза, независимо от съответните задължения по основното правоотношение между платца и получателя;
- 11) „платежно нареждане“ означава разпореждане от платца или получателя към доставчика на платежни услуги, с което се иска изпълнението на платежна операция;
- 12) „обменна такса“ означава такса, платена между ДПУ на платца и ДПУ на получателя за операции по директен дебит;
- 13) „многостранна обменна такса“ означава многостранна обменна такса, за която се прилага договореност между повече от двама ДПУ;
- 14) „BBAN“ означава идентификатор на номер на платежна сметка, който недвусмислено идентифицира отделна платежна сметка, открита при даден ДПУ в държава-членка, който може да бъде използван само за национални платежни операции, като същевременно същата платежна сметка се идентифицира от IBAN за презгранични платежни операции;
- 15) „IBAN“ означава международен идентификатор на номер на платежна сметка, който недвусмислено идентифицира отделна платежна сметка в държава-членка и чиито елементи са определени от Международната организация по стандартизация;
- 16) „BIC“ означава бизнес идентификационен код, който недвусмислено идентифицира ДПУ и чиито елементи са определени от Международната организация по стандартизация;
- 17) „стандарт ISO 20022 XML“ означава стандарт за изготвяне на електронни финансови съобщения, установен от Международната организация по стандартизация, с който се обхваща физическото представяне на дадена платежна операция в XML синтаксис в съответствие с бизнес правилата и насоките за прилагане на общи за Съюза схеми за платежни операции, попадащи в приложното поле на настоящия регламент;
- 18) „платежна система за големи плащания“ означава платежна система, чиято основна цел е обработване, клиринг или сетълмент на отделни платежни операции с висока степен на приоритет и неотложност и предимно в голям размер;
- 19) „дата на сетълмент“ означава датата на изпълнение на задълженията за прехвърляне на средствата между ДПУ на платца и ДПУ на получателя;
- 20) „събиране“ означава част от операция по директен дебит, започваща с нареждането ѝ на получателя до нейното приключване чрез нормално задължаване на платежната сметка на платца;
- 21) „съгласие“ означава изразяването на съгласие и разрешение, дадено от платца на получателя и (пряко или непряко чрез получателя) на ДПУ на платца, за да се позволи на получателя да предприеме събиране чрез задължаване на посочената платежна сметка на платца и да се позволи на ДПУ на платца да изпълни тези разпореждания;
- 22) „платежна система за малки плащания“ означава платежна система с основна цел обработка, клиринг или сетълмент на кредитни преводи или директни дебити, които обикновено са групирани за целите на прехвърлянето и са предимно с малък размер и с ниска степен на приоритет, и която не е платежна система за големи плащания;
- 23) „микропредприятие“ означава предприятие, което към момента на сключване на договора за платежни услуги е предприятие по смисъла на член 1 и член 2, параграфи 1 и 3 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията⁽²⁾;
- 24) „потребител“ означава физическо лице, извършващо дейност, различна от търговска, стопанска или професионална дейност по договори за платежни услуги;
- 25) „R-операция“ означава платежна операция, която не може да бъде правилно извършена от ДПУ или която води до обработка на изключения, *inter alia*, поради липса на средства, оттегляне, грешна сума или грешна дата, липса на съгласие или грешна или закрита сметка;
- 26) „презгранична платежна операция“ означава платежна операция по инициатива на платец или получател в случаите, когато ДПУ на платца и ДПУ на получателя се намират в различни държави-членки;
- 27) „национална платежна операция“ означава платежна операция по инициатива на платец или получател в случаите, когато ДПУ на платца и ДПУ на получателя се намират в една и съща държава-членка;

⁽¹⁾ ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36.

28) „референтна страна“ означава физическо или юридическо лице, от чието име платец извършва плащане или получател получава плащане.

Член 3

Достъпност

1. ДПУ на получател, който е достъпен за национален кредитен превод по дадена платежна схема, трябва да е достъпен в съответствие с правилата на обща за Съюза платежна схема за кредитни преводи по инициатива на платец чрез ДПУ, разположен в която и да е държава-членка.

2. ДПУ на платец, който е достъпен за национален директен дебит по дадена платежна схема, трябва да е достъпен в съответствие с правилата на обща за Съюза платежна схема за директни дебити по инициатива на получател чрез ДПУ, разположен в която и да е държава-членка.

3. Параграф 2 се прилага само за директни дебити, които са достъпни за потребителите като платци по платежната схема.

Член 4

Оперативна съвместимост

1. Платежните схеми, които се използват от ДПУ за целите на извършването на кредитни преводи и директни дебити, отговарят на следните условия:

а) имат еднакви правила за националните и презграничните операции по кредитен превод в рамките на Съюза и също така за националните и презграничните операции по директен дебит в рамките на Съюза; както и

б) участниците в платежната схема представляват мнозинството ДПУ в по-голямата част от държавите-членки и съставляват мнозинството от ДПУ в рамките на Съюза, като се вземат предвид само ДПУ, които предлагат съответно кредитни преводи или директни дебити.

За целите на първа алинея, буква б), когато нито платецът, нито получателят са потребители, се вземат предвид само държавите-членки, в които такива услуги се предлагат от ДПУ, и само ДПУ, които предоставят такива услуги.

2. Операторът или, ако няма официален оператор, участниците в платежна система за малки плащания в рамките на Съюза гарантират, че тяхната платежна система е оперативна съвместима с други платежни системи за малки плащания в рамките на Съюза чрез използването на стандарти, разработени от международни или европейски органи по стандартизация. Освен това те не приемат бизнес правила, които ограничават оперативната съвместимост с други платежни системи за малки плащания в рамките на Съюза. За платежните системи, определени съгласно Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа⁽¹⁾, съществува задължение да

осигуряват оперативна съвместимост единствено с други платежни системи, определени съгласно същата директива.

3. Обработването на кредитните преводи и директните дебити не трябва да се възпрепятства от пречки от технически характер.

4. Собственикът на платежната схема или, ако няма официален собственик на платежната схема, водещият участник в нова платежна схема за малки плащания с участници в най-малко осем държави-членки може да подаде заявление за временно освобождаване от условията по параграф 1, първа алинея, буква б) пред компетентните органи в държавата-членка, в която е разположен собственикът на платежната схема или водещият участник. Тези компетентни органи може да предоставят такова освобождаване за не повече от три години, след като се консултират с компетентните органи в другите държави-членки, в които новата платежна схема има участник, с Комисията и с ЕЦБ. Компетентните органи основават своето решение на потенциала на новата платежна схема да се превърне в напълно развита обшооевропейска платежна схема и нейния принос за подобряване на конкуренцията или насърчаване на иновациите.

5. Настоящия член поражда действие най-късно до 1 февруари 2014 г., освен по отношение на платежните услуги, за които се прилага дерогацията съгласно член 16, параграф 4.

Член 5

Изисквания за операциите по кредитен превод и директен дебит

1. ДПУ извършват операции по кредитен превод и директен дебит в съответствие със следните изисквания:

а) те трябва да използват за идентифицирането на платежните сметки идентификатора на платежни сметки, посочен в точка 1, буква а) от приложението, независимо от местоположението на съответните ДПУ;

б) те трябва да използват форматите за съобщения, посочени в точка 1, буква б) от приложението, при предаването на платежни операции към друг ДПУ или чрез платежна система за малки плащания;

в) те трябва да гарантират, че за идентификацията на платежни сметки ППУ използва идентификатора на платежни сметки, посочен в точка 1, буква а) от приложението, независимо от това дали ДПУ на платеца и ДПУ на получателя или единственият ДПУ в платежната операция са разположени в една и съща или в различни държава-членка;

г) те трябва да гарантират, че когато ППУ, който не е потребител или микропредприятие, нарежда или получава индивидуални кредитни преводи или индивидуални директни дебити, които не се предават отделно, а са групирани за целите на предаването, се използват форматите за съобщения, посочени в точка 1, буква б) от приложението.

⁽¹⁾ ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45.

Без да се засягат разпоредбите на първа алинея, буква б), по конкретно искане на ППУ ДПУ използват по отношение на този ППУ форматите за съобщения, посочени в точка 1, буква б) от приложението.

2. ДПУ извършват кредитни преводи в съответствие със следните изисквания, при спазване на всички задължения по националното право, прието в изпълнение на Директива 95/46/ЕО:

- а) ДПУ на платеца трябва да гарантира, че платецът предоставя данните, посочени в точка 2, буква а) от приложението;
- б) ДПУ на платеца трябва да предостави на ДПУ на получателя данните, посочени в точка 2, буква б) от приложението;
- в) ДПУ на получателя трябва да предостави или да осигури на разположение на получателя данните, посочени в точка 2, буква г) от приложението.

3. ДПУ извършват директни дебити в съответствие със следните изисквания, при спазване на всички задължения по националното право, прието в изпълнение на Директива 95/46/ЕО:

- а) ДПУ на получателя трябва да гарантира, че:
  - и) получателят предоставя данните, посочени в точка 3, буква а) от приложението, при първия директен дебит, при еднократен директен дебит, както и при всяка последваща платежна операция;
  - ii) платецът дава съгласието си както на получателя, така и на ДПУ на платеца (пряко или непряко чрез получателя); съгласията, заедно с последващите им изменения или оттеглянето им, се съхраняват от получателя или от трето лице от името на получателя, като ДПУ на получателя го информира за това задължение в съответствие с членове 41 и 42 от Директива 2007/64/ЕО;
- б) ДПУ на получателя трябва да предостави на ДПУ на платеца данните, посочени в точка 3, буква б) от приложението;
- в) ДПУ на платеца трябва да му предостави или да му осигури на разположение данните, посочени в точка 3, буква в) от приложението;
- г) платецът трябва да има право да даде на своя ДПУ разпоредения:
  - и) да ограничи събирането по директен дебит до известен размер или периодичност, или по отношение и на двете;
  - ii) когато съгласието по платежна схема не предвижда право на възстановяване на средства — преди да задължи платежната сметка на платеца — да проверява всяка операция по директен дебит въз основа на информацията във връзка със съгласието и да се увери, че размерът и периодичността на представената операция по директен дебит съответстват на предвидените в съгласието;

iii) да блокира всякакви директни дебити към платежната сметка на платеца или всякакви директни дебити по инициатива на един или повече определени получатели, или да разрешава извършването само на операции по директен дебит по инициатива на един или повече определени получатели.

Когато нито платецът, нито получателят са потребители, ДПУ не са задължени да спазват буква г), подточка i), ii) или iii).

ДПУ на платеца го информира за правата по буква г) в съответствие с членове 41 и 42 от Директива 2007/64/ЕО.

При първата операция по директен дебит или при еднократна операция по директен дебит, както и при всяка последваща операция по директен дебит получателят изпраща на своя ДПУ информацията във връзка със съгласието, а ДПУ на получателя предава на ДПУ на платеца тази информация във връзка със съгласието при всяка операция по директен дебит.

4. В допълнение към изискванията по параграф 1 при всяко поискване на кредитен превод получателят, приемащ кредитни преводи, съобщава на своите платци своя идентификатор на платежна сметка съгласно точка 1, буква а) от приложението, както и — съответно до 1 февруари 2014 г. за национални платежни операции и до 1 февруари 2016 г. за презгранични платежни операции, ВИС на своя ДПУ, но само при необходимост.

5. Преди първата операция по директен дебит платецът съобщава своя идентификатор на платежна сметка съгласно точка 1, буква а) от приложението. ВИС на ДПУ на платеца се съобщава от платеца съответно до 1 февруари 2014 г. — за национални платежни операции, и до 1 февруари 2016 г. — за презгранични платежни операции, но само при необходимост.

6. Когато в рамковия договор между платеца и ДПУ на платеца не е предвидено право на възстановяване на средства, преди да задължи платежната сметка на платеца, без да се засяга параграф 3, буква а), подточка ii), ДПУ на платеца проверява въз основа на информацията във връзка със съгласието всяка операция по директен дебит, за да се увери, че размерът на представената операция по директен дебит съответства на предвидените в съгласието размер и периодичност.

7. ДПУ не могат да изискват от ППУ да посочват ВИС на ДПУ на платец или на ДПУ на получател съответно след 1 февруари 2014 г. — за национални платежни операции, и след 1 февруари 2016 г. — за презгранични платежни операции.

8. ДПУ на платеца и ДПУ на получателя не могат да налагат допълнителни такси или да изискват други възнаграждения във връзка с процеса на четене на данни за автоматично издаване на съгласие за платежните операции, наредени чрез платежна карта на мястото на продажба, които водят до директен дебит.

Член 6

Крайни срокове

1. Най-късно от 1 февруари 2014 г. кредитните преводи се извършват в съответствие с техническите изисквания, установени в член 5, параграфи 1, 2 и 4 и точки 1 и 2 от приложението.
2. Най-късно от 1 февруари 2014 г. директните дебити се извършват в съответствие с член 8, параграфи 2 и 3 и с изискванията, установени в член 5, параграфи 1, 3, 5, 6 и 8 и точки 1 и 3 от приложението.
3. Без да се засяга член 3, директните дебити се извършват в съответствие с установените в член 8, параграф 1 изисквания съответно най-късно от 1 февруари 2017 г. — при национални плащания, и от 1 ноември 2012 г. — при презгранични плащания.
4. За националните платежни операции дадена държава-членка или, със съгласието на съответната държава-членка, ДПУ на държавата-членка могат да определят по-ранни дати от посочените в параграфи 1 и 2, след като вземат предвид и оценят степента на подготвеност и готовност на техните граждани.

Член 7

Валидност на съгласия и право на възстановяване на средствата

1. При липса на национално право или на клиентски споразумения, с които се продължава валидността на съгласията за директен дебит, всяко валидно разрешение на получателя за събиране на периодично повтарящи се директни дебити в рамките на установена схема отпреди 1 февруари 2014 г. остава валидно и след тази дата и се счита за представляващо съгласие за това ДПУ на платеца да изпълнява периодично повтарящи се директни дебити, събирани от получателя при спазване на настоящия регламент.
2. Съгласията, посочени в параграф 1, допускат безусловното възстановяване на средства, както и възстановяването на средства със задна дата към датата на възстановеното плащане, когато такова възстановяване вече е било предвидено в рамките на съществуващото съгласие.

Член 8

Обменни такси върху операциите по директен дебит

1. Без да се засяга параграф 2, върху операциите по директен дебит не се налагат многостранни обменни такси или друго договорено възнаграждение с равностоен предмет или резултат.
2. Многостранна обменна такса може да бъде наложена върху „R-операция“, ако бъдат изпълнени следните условия:
  - а) договореността цели ефикасното разпределяне на разходите на причинилия „R-операцията“ ДПУ или негов ППУ, в зависимост от случая, като се отчита наличието на разходи по операцията, както и гарантира, че таксата не се начислява

автоматично на платеца и че за определен вид „R-операции“ ДПУ не може да начислява на ППУ такси, които превишават направените от ДПУ разходи по такива операции;

- б) таксата зависи изцяло от разходите;
- в) размерът на таксата не надхвърля действително направените разходи за обработка на „R-операция“ от най-изгодния сравним ДПУ, който е представителна страна по договореността, по отношение на обема на операциите и характера на услугите;
- г) прилагането на таксата в съответствие с букви а), б) и в) не позволява на ДПУ да налагат на своите съответни ППУ допълнителни такси за разходите, покривани от тези обменни такси;
- д) договореността не може да бъде заменена с друг икономически жизнеспособен вариант, който би довел до също толкова ефикасна или до по-ефикасна обработка на „R-операциите“ при същата или по-ниска цена за потребителите.

За целите на първа алинея при изчисляването на таксите върху „R-операциите“ се вземат предвид единствено категориите преки разходи, които са недвусмислено свързани с обработването на операцията. Тези разходи се определят точно. За осигуряване на лесна проверка и наблюдение в договореността се включва изискването на разбивка на размера на разходите с посочване на всеки отделен техен компонент.

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат *mutatis mutandis* към едностранни установени от ДПУ правила и към двустранни договорености между ДПУ, които имат същите предмет или резултат като многостранна договореност.

Член 9

Достъп до плащания

1. Платец, който прави кредитен превод към получател, притежаващ платежна сметка в Съюза, не посочва държавата-членка, в която е платежната сметка, при условие че платежната сметка е достъпна в съответствие с член 3.
2. Получател, който приема кредитен превод или използва директен дебит за събиране на средства от платец, притежаващ платежна сметка в Съюза, не посочва държавата-членка, в която е платежната сметка, при условие че платежната сметка е достъпна в съответствие с член 3.

Член 10

Компетентни органи

1. Държавите-членки определят за компетентни органи, които отговарят за гарантиране на спазването на настоящия регламент, публични органи, организации, признати от националното право, или публични органи, специално оправомощени за тази цел съгласно националното право, включително националните централни банки. Държавите-членки могат да определят съществуващи органи, които да действат като компетентни органи.

2. Държавите-членки уведомяват Комисията за определените съгласно параграф 1 компетентни органи в срок до 1 февруари 2013 г. Държавите-членки незабавно уведомяват Комисията и Европейския надзорен орган (Европейския банков орган) (ЕБО) за всякакви последващи промени във връзка с тези органи.

3. Държавите-членки осигуряват на посочените в параграф 1 компетентни органи всички необходими правомощия за изпълнението на техните задължения. В случай че на територията на дадена държава-членка има няколко органа, компетентни по уредените от настоящия регламент въпроси, тази държава-членка осигурява тясното сътрудничество между тях с цел ефективното изпълнение на техните съответни задължения.

4. Компетентните органи осигуряват ефективно наблюдение за спазването на настоящия регламент от страна на ДПУ и вземат всички необходими мерки за гарантиране на спазването му. Те си сътрудничат в съответствие с член 24 от Директива 2007/64/ЕО и член 31 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

Член 11

Санкции

1. До 1 февруари 2013 г. държавите-членки установяват система от санкции, приложими при нарушения на настоящия регламент, и вземат всички необходими мерки за гарантиране на тяхното прилагане. Тези санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите-членки съобщават на Комисията тези правила и мерки до 1 август 2013 г. и незабавно я уведомяват за всяко последващо изменение, което ги засяга.

2. Санкциите, посочени в параграф 1, не се прилагат за потребителите.

Член 12

Извънсъдебни процедури за разглеждане на възражения и разрешаване на спорове

1. Държавите-членки установяват подходящи и ефективни извънсъдебни процедури за разглеждане на възражения и разрешаване на спорове във връзка с уреждането на спорове между ППУ и техните ДПУ относно права и задължения, възникнали във връзка с прилагането на настоящия регламент. За тази цел държавите-членки определят съществуващи органи или, когато е целесъобразно, създават нови такива.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията посочените в параграф 1 компетентни органи до 1 февруари 2013 г. Те незабавно уведомяват Комисията за всякакви последващи промени във връзка с тези органи.

3. Държавите-членки могат да предвидят, че настоящият член се прилага само по отношение на ППУ, които са потребители, или само по отношение на потребители и микропредприятия. Държавите-членки уведомяват Комисията за всяка такава разпоредба до 1 август 2013 г.

Член 13

Делегиране на правомощия

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 14, за да изменя приложението с цел отчитане на техническия напредък и пазарните тенденции.

Член 14

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 13, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 31 март 2012 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 13, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 13, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражения в срок от три месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 15

Преглед

До 1 февруари 2017 г. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, ЕЦБ и ЕБО доклад за прилагането на настоящия регламент, придружен, когато е целесъобразно, от предложение.

Член 16

Преходни разпоредби

1. Чрез дерогация от член 6, параграфи 1 и 2 държавите-членки могат да разрешат на ДПУ до 1 февруари 2016 г. да предоставят услуги по преобразуване за националните платежни операции на ППУ, които са потребители, за да им дадат възможност да продължат да използват BBAN вместо идентификатора на платежни сметки, посочен в точка 1, буква а) от

приложението, при условие че е осигурена оперативна съвместимост чрез техническо и сигурно преобразуване на BBAN на платеца и получателя в съответния идентификатор на платежни сметки, посочен в точка 1, буква а) от приложението. Когато е целесъобразно, преди извършване на плащането този идентификатор на платежна сметка се предоставя на ППУ, по чиято инициатива се извършва операцията. В такъв случай ДПУ не налагат никакви такси и не изискват от ППУ никакви други възнаграждения, свързани пряко или косвено с тези услуги по преобразуване.

2. ДПУ, предлагащи платежни услуги в евро и разположени в държава-членка, която не е приела еврото като своя парична единица, при предлагането на платежни услуги в евро започват да спазват член 3 най-късно от 31 октомври 2016 г. Ако обаче някоя от тези държави-членки въведе еврото като своя парична единица преди 31 октомври 2015 г., разположените в нея ДПУ започват да спазват член 3 в срок до една година, считано от датата, на която съответната държава-членка се е присъединила към еврозоната.

3. Държавите-членки могат да разрешат на компетентните си органи да освободят до 1 февруари 2016 г. кредитните преводи и директните дебити с общ пазарен дял в тази държава-членка, изчислен въз основа на официалните статистически данни за плащанията, публикувани ежегодно от ЕЦБ, в размер под 10 % от общия брой съответно кредитни преводи или директни дебити, от прилагането на всички или на някои от посочените в член 6, параграфи 1 и 2 изисквания.

4. Държавите-членки могат да разрешат на компетентните си органи да освободят до 1 февруари 2016 г. платежните операции, извършвани чрез платежна карта на мястото на продажба, които водят до директен дебит от и към платежна сметка, идентифицирана с BBAN или IBAN, от прилагането на всички или на някои от посочените в член 6, параграфи 1 и 2 изисквания.

5. Чрез дерогация от член 6, параграфи 1 и 2 държавите-членки могат да разрешат на своите компетентни органи до 1 февруари 2016 г. да не прилагат специалното изискване по член 5, параграф 1, буква г) за използване на форматите за съобщения, посочени в точка 1, буква б) от приложението, по отношение на ППУ, които нареждат или получават индивидуални кредитни преводи или директни дебити, групирани за целите на предаването. Независимо от възможното освобождаване от прилагането на изискването ДПУ трябва да изпълнят изискванията по член 5, параграф 1, буква г), ако някой ППУ поиска такава услуга.

6. Чрез дерогация от член 6, параграфи 1 и 2 държавите-членки могат да отложат до 1 февруари 2016 г. прилагането на изискванията по член 5, параграфи 4, 5 и 7, свързани с предоставянето на ВИС за национални платежни операции.

7. Когато дадена държава-членка възнамерява да използва дерогация, предвидена в параграф 1, 3, 4, 5 или 6, тя уведомява Комисията за това до 1 февруари 2013 г. и след

това разрешава на компетентния си орган да приложи дерогацията за някои или за всички изисквания по член 5, член 6, параграф 1 или 2 и приложението, за съответните платежни операции, посочени в съответните параграфи или алинеи, и за срок, който не надхвърля този на дерогацията. Държавите-членки уведомяват Комисията за платежните операции, за които се прилага дерогацията, както и за всяка последваща промяна в тази връзка.

8. ДПУ, разположени в държава-членка, която не е приела еврото за своя парична единица, и ППУ, използващи платежна услуга в такава държава-членка, започват да спазват изискванията на членове 4 и 5 най-късно от 31 октомври 2016 г. Операторите на платежни системи за малки плащания за държава-членка, която не е приела еврото за своя парична единица, започват да спазват изискванията на член 4, параграф 2 най-късно от 31 октомври 2016 г.

Въпреки това, ако еврото бъде въведено като парична единица на такава държава-членка преди 31 октомври 2015 г., ДПУ или, когато е приложимо, операторите на платежни системи за малки плащания, разположени в тази държава-членка, както и ППУ, използващи в нея платежна услуга, започват да спазват съответните разпоредби в срок до една година от датата на присъединяване на съответната държава-членка към еврозоната, но не по-рано от съответните дати, определени за държавите-членки, които са приели еврото за своя парична единица към 31 март 2012 г.

Член 17

Изменения на Регламент (ЕО) № 924/2009

Регламент (ЕО) № 924/2009 се изменя, както следва:

1) В член 2 точка 10 се заменя със следното:

„10. „средства“ означава банкноти и монети, пари по сметки и електронни пари по смисъла на член 2, параграф 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари (*).

(*) ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7.“

2) Член 3, параграф 1 се заменя със следното:

„1. Таксите, наложени от доставчика на платежни услуги на ползвател на платежни услуги за презгранични плащания, са равни на таксите, наложени от този доставчик на платежни услуги на ползвателите на платежни услуги за съответните национални плащания на същата стойност и в същата валута.“

3) Член 4 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заличава;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Доставчикът на платежни услуги може да наложи на ползвателя на платежни услуги такси в допълнение към налаганите в съответствие с член 3, параграф 1, когато съответният ползвател разпорежи на доставчика на платежни услуги да изпълни презгранично плащане, без да съобщи номера IBAN и, когато е приложимо и в съответствие с Регламент (ЕО) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 за установяване на технически и бизнес изисквания за кредитните преводи и директните дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 (*), съответният код BIC за платежната сметка в другата държава-членка. Тези такси трябва да са подходящи и да съответстват на разходите. Те се договарят между доставчика на платежни услуги и ползвателя на платежни услуги. Доставчикът на платежни услуги уведомява ползвателя на платежни услуги за размера на допълнителните такси своевременно, преди ползвателят на платежни услуги да бъде обвързан от такова споразумение.

(*) ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 22.“

4) Член 5, параграф 1 се заменя със следното:

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 14 март 2012 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
N. WAMMEN

„1. Считано от 1 февруари 2016 г. държавите-членки премахват националните задължения за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти.“

5) Член 7 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 датата „1 ноември 2012 г.“ се заменя с „1 февруари 2017 г.“;

б) в параграф 2 датата „1 ноември 2012 г.“ се заменя с „1 февруари 2017 г.“;

в) в параграф 3 датата „1 ноември 2012 г.“ се заменя с „1 февруари 2017 г.“

6) Член 8 се заличава.

Член 18

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ТЕХНИЧЕСКИ ИЗИСКВАНИЯ (ЧЛЕН 5)

- 1) В допълнение към съществените изисквания, посочени в член 5, към операциите по кредитен превод и директен дебит се прилагат следните технически изисквания:
- а) Идентификаторът на платежни сметки, посочен в член 5, параграф 1, букви а) и в), трябва да е IBAN.
  - б) Стандартът за формата за съобщения, посочен в член 5, параграф 1, букви б) и г), трябва да е стандартът ISO 20022 XML.
  - в) Полето за допълнителна информация относно операцията трябва да позволява въвеждането на 140 знака. Платежните схеми могат да допускат по-голям брой знаци, освен ако техническите възможности на устройството, използвано за предаването на информацията, са ограничени по отношение на броя знаци, като в такъв случай се прилага техническото ограничение на устройството.
  - г) Допълнителна информация относно операцията, както и всички останали данни по точки 2 и 3 от настоящото приложение трябва да се предават изцяло и без изменения между ДПУ по цялата верига на платежната операция.
  - д) След като необходимите данни станат достъпни в електронна форма, платежната операция трябва да позволява напълно автоматизирана електронна обработка на всички етапи на плащането (напълно автоматизирана обработка), така че целият процес на извършване на плащането да може да протече по електронен път, без необходимост от ново въвеждане на данни или ръчна намеса. Доколкото е възможно, това изискване трябва да се прилага и към извършеното обработване на операции по кредитен превод и директен дебит.
  - е) Платежните схеми не трябва да определят минимален праг за сумата на платежната операция по кредитен превод и директен дебит, но няма задължение те да обработват платежни операции с нулева сума.
  - ж) Няма задължение платежните схеми да извършват кредитни преводи и директни дебити, надхвърлящи 999 999 999,99 EUR.
- 2) В допълнение към посочените в точка 1 изисквания за операциите по кредитен превод се прилагат и следните изисквания:
- а) Данните, посочени в член 5, параграф 2, буква а), са следните:
    - i) името на платеща и/или IBAN на неговата платежна сметка;
    - ii) сумата на кредитния превод;
    - iii) IBAN на платежната сметка на получателя;
    - iv) името на получателя, ако има такава информация;
    - v) всякаква допълнителна информация относно операцията.
  - б) Данните, посочени в член 5, параграф 2, буква б), са следните:
    - i) името на платеща;
    - ii) IBAN на платежната сметката на платеща;
    - iii) сумата на кредитния превод;
    - iv) IBAN на платежната сметка на получателя;
    - v) всякаква допълнителна информация относно операцията;
    - vi) идентификационни кодове на получателя;
    - vii) името на всяка референтна страна на получателя;
    - viii) цел на кредитния превод;
    - ix) категории на целта на кредитния превод.
  - в) Освен това ДПУ на платеща предоставя на ДПУ на получателя следните задължителни данни:
    - i) BIC на ДПУ на платеща (освен ако не е уговорено друго от ДПУ, участващи в платежната операция);

- ii) BIC на ДПУ на получателя (освен ако не е уговорено друго от ДПУ, участващи в платежната операция);
  - iii) идентификационния код на платежната схема;
  - iv) датата на сетълмент на кредитния превод;
  - v) регистрационния номер на ДПУ на платеца на съобщението за кредитен превод.
- г) Данните, посочени в член 5, параграф 2, буква в), са следните:
- i) името на платеца;
  - ii) сумата на кредитния превод;
  - iii) всякаква допълнителна информация относно операцията.
- 3) В допълнение към посочените в точка 1 изисквания за операциите по директен дебит се прилагат следните изисквания:
- а) Данните, посочени в член 5, параграф 3, буква а), подточка i), са следните:
- i) видът директен дебит (периодично повтарящ се, еднократен, първи, последен или отменен);
  - ii) името на получателя;
  - iii) IBAN на платежната сметка на получателя, която да бъде заверена при събирането;
  - iv) името на платеца, ако има такава информация;
  - v) IBAN на платежната сметка на платеца, която да бъде задължена при събирането;
  - vi) уникалният регистрационен номер на съгласието;
  - vii) когато съгласието на платеца е дадено след 31 март 2012 г., датата на подписване на съгласието;
  - viii) сумата на събирането;
  - ix) когато съгласието е взето от получател, различен от този, който първоначално го е дал — уникалният регистрационен номер на съгласието, присвоен от първоначалния получател, който го е дал;
  - ч) идентификатор на получателя;
  - xi) когато съгласието е взето от получател, различен от този, който го е дал — идентификатор на първоначалния получател, дал съгласието;
  - xii) всякаква допълнителна информация относно операцията от получателя към платеца;
  - xiii) цели на събирането;
  - xiv) категория на целта на събирането.
- б) Данните, посочени в член 5, параграф 3, буква б), са следните:
- i) BIC на ДПУ на получателя (освен ако не е уговорено друго от ДПУ, участващи в платежната операция);
  - ii) BIC на ДПУ на платеца (освен ако не е уговорено друго от ДПУ, участващи в платежната операция);
  - iii) името на референтната страна на платеца (ако е посочено в нематериалното съгласие);
  - iv) идентификационният код на референтната страна на платеца (ако е посочено в нематериалното съгласие);
  - v) името на референтната страна на получателя (ако е посочено в нематериалното съгласие);
  - vi) идентификационният код на референтната страна на получателя (ако е посочено в нематериалното съгласие);
  - vii) идентификационният код на платежната схема;
  - viii) датата на сетълмент на събирането;
  - ix) регистрационният номер на ДПУ на получателя във връзка със събирането;

- x) видът съгласие;
  - xi) видът директен дебит (периодично повтарящ се, еднократен, първи, последен или отменен);
  - xii) името на получателя;
  - xiii) IBAN на платежната сметка на получателя, която да бъде заверена при събирането;
  - xiv) името на платеца, ако има такава информация;
  - xv) IBAN на платежната сметка на платеца, която да бъде задължена при събирането;
  - xvi) уникалният регистрационен номер на съгласието;
  - xvii) датата на подписване на съгласието, ако то е дадено от платеца след 31 март 2012 г.;
  - xviii) сумата на събирането;
  - xix) уникалният регистрационен номер на съгласието, присвоен от първоначалния получател, дал съгласието (ако съгласието е взето от друг получател, различен от този, който първоначално го е дал);
  - xx) идентификаторът на получателя;
  - xxi) идентификаторът на първоначалния получател, дал съгласието (ако съгласието е взето от друг получател, различен от този, който първоначално го е дал);
  - xxii) всякаква допълнителна информация относно операцията от получателя за платеца.
- в) Данните, посочени в член 5, параграф 3, буква в), са следните:
- i) уникалният регистрационен номер на съгласието;
  - ii) идентификаторът на получателя;
  - iii) името на получателя;
  - iv) сумата на събирането;
  - v) всякаква допълнителна информация относно операцията;
  - vi) идентификационният код на схемата за извършване на плащания.
-